

“Memòria d’activitats”

2017

QUI SOM

Inter-SOS, Associació de Familiars de Persones Desaparegudes sense Causa Aparent, neix a Catalunya l'any 1998 com a conseqüència dels contactes entre famílies de persones desaparegudes que estaven en una situació de recerca dels seus familiars. L'objectiu principal de crear l'associació va ser agrupar esforços per arribar als organismes competents per millorar i agilitzar les recerques.

Aquest procés es va consolidar al Juliol de 1998, amb la inscripció al registre d'entitats de la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb data de 17 de Setembre. En el mes d'abril de 2005, Inter-SOS va ser declarada d'Utilitat Pública pel Ministeri de l'Interior.

Des de la seva fundació, Inter-SOS ha atès a més de 230 famílies i en l'actualitat té 65 famílies associades, de les quals 62 tenen encara el seu cas obert.

Els objectius d'Inter-SOS estan recollits en els seus Estatuts, dels que volem destacar la implicació dels estaments polítics, judicials, socials, la col·laboració dels cossos policials, i la col.laboració de la ciutadania per agilitzar la resolució dels casos i l'atenció integral a les famílies.

ACTUACIONS D'ENGUANY

Reunions d'associats

S'han fet dues reunions durant l'any. L'assemblea anual per aprovar la Memòria d'activitats i els comptes anuals del 2016, així com el Pressupost del 2017, va tenir lloc al Centre Cívic on tenim la seu social el dia 4 de febrer.

Van assistir-hi dues persones de la Junta, cinc famílies associades, i ens van rebre 5 vots delegats. Es va fer la presentació dels objectius, que es van aprovar, així com el pressupost del 2017.

Es va presentar la proposta de la celebració del 9 de març, Dia de les Persones Desaparegudes sense causa apparent. En l'apartat corresponent s'explicarà de forma més detallada.

Es va aprovar renovar el cartell de difusió de les persones que tenim associades. Una vegada imprès es va enviar a les famílies, i als Cossos de Seguretat: Mossos d'Esquadra, Policia Nacional i Guàrdia Civil, en format digital, per fer difusió a les casernes i comissaries.

Es va aprovar el text del Codi d'ètica de l'associació que es revisarà periòdicament a l'assemblea de socis i es faran les aportacions que es creguin necessàries.

Es va informar que cal canviar la ubicació del despatx que ens cedeix el Centre Cívic. En breu haurem de traslladar al primer pis, el material del despatx i del magatzem que està a la planta baixa.

Es va recordar al tots els associats que els primers dilluns de mes s'atén de forma presencial a les famílies que ho sol·liciten de 17:00 a 19:00 hores

El dia 21 d'octubre es va fer la segona reunió de socis de l'any. Van assistir les quatre persones de la junta, quatre famílies associades i vam rebre sis vots delegats.

Es va aprovar l'acta de l'assemblea general per unanimitat. Es van comentar i valorar els actes del 9 de març. Es va informar de la participació en les Jornades del Col·legi d'Investigadors de Catalunya i de la col·laboració en la reunió de la presentació del Centro Nacional de Desaparecidos (CNDÉS) a Madrid el 28 de juny. (Els temes s'explicaran més detalladament en l'apartat corresponent)

Es va informar que es va acompañar a la família d'Hugo Ferrara als actes religiosos que es van celebrar a Barcelona, amb motiu de la localització de les seves restes al Brasil, on s'estaven fent actuacions per la seva recerca. També s'han visitat famílies associades residents a Catalunya i a la Comunitat de Madrid.

Es va fer la proposta de commemorar el 20^è aniversari de la fundació d'Inter-SOS el dia 10 de març a les 6 de la tarda al Centre Cívic Sant Jordi – Ribera Baixa. Sota el nom d'Absència. Es va proposar fer una exposició amb material aportat per les famílies i una xerrada amb el tema: Propostes de futur d'Inter-SOS.

També es va informar que l'Ajuntament de Cornellà ens ha comunicat que té intenció d'instal·lar un monòlit, en un espai públic de la ciutat en record de les persones desaparegudes.

Es va canviar el dia d'atenció a les famílies. A partir del mes de novembre, s'atendrà els dimarts de 17:00 a 19:00 hores. El motiu del canvi és degut a que l'equip de gestió del Centre Cívic es reuneix els dilluns i no ens poden atendre si hem de fer alguna consulta.

Es van proposar uns temes de reflexió per la propera assemblea de socis que serà el 3 de febrer:

1. Substituir la difusió que es fa dels casos de les persones associades amb l'edició dels cartells, per una comunicació personalitzada en cada aniversari de la desaparició de la persona.
2. Renovar els tríptics de difusió. Suprimir les fotografies, ja que si es resol el cas no podem fer difusió del material i cal invalidar els impresos.
3. Imprimir targetes de l'associació sense cap nom per poder-les utilitzar quan hi ha canvis de junta.

Al final de la reunió es va passar el vídeo realitzat pels estudiants de Periodisme de la Universitat Rovira i Virgili (S'informa més detalladament en l'apartat corresponent)

S'han fet 9 reunions de Junta durant l'any, per tractar els temes i les accions a portar a terme. A continuació es detallen les actuacions fetes i els actes on s'ha participat.

Actes on s'ha participat:

Informació viatge a Madrid de la família Bergua-Vera el dia 19 de gener:

Luisa va ser convidada ser per la Fundació QsdGlobal. Va tenir una entrevista amb la Reina Sofia que va mostrar el seu suport a les peticions dels familiars de persones desaparegudes.. A la trobada hi van assistir també, tres famílies més d'altres comunitats.

Seguidament ella i el seu marit, Juan Bergua, van assistir a una trobada estatal amb els Ministres de Justícia, Interior i Sanitat. Es van anunciar unes mesures que es van comunicar de forma més concreta durant els mesos de febrer i març.

Luisa Vera també va participar en un reportatge de TV4, el dimarts 14 de febrer, en el Programa "En el punto de mira 4" de Verónica Dulanto.

Luisa Vera informa de la reunió que va assistir el dia 1 de març a Cornellà de la Plataforma contra les violències de gènere. Es faran unes comissions per anar a informar sobre la necessitat de respectar la igualtat en les relacions socials entre homes i dones. Es posaran símbols a les escoles, centres comercials, espais de lleure, ... De moment no tenim possibilitat per participar de forma activa en aquesta plataforma.

També informa de dues entrevistes a Tele 5 i TV4, i ha participat en un programa de Ràdio Galícia.

Viatge a Madrid de Roger Pascual– Trobada amb el Ministre d'Interior Sr. Juan Ignacio Zoido, el dia 7 de març, a les 9:00 hores : Roger Pascual va assistir a la trobada convocada per QSDGLOBAL, on també van participar altres associacions. L'objectiu anava dirigit a signar un compromís per la creació del Centre Nacional de Desapareguts. Roger va aportar les propostes d'unificar els protocols i activar la creació del banc d'ADN, entre altres.

Des de Ràdio 4 van convidar la família Bergua a participar en un programa el dimecres 5 d'abril de 10:30 a 11, ja que hi va un representant de la policia que coneix l'expedient de Cristina Bergua. Trobada d'entitats a Cornellà: Els dies 7 i 8 de juliol es va celebrar la Fira d'Entitats a Cornellà. Ens van convidar a participar-hi. Divendres, Montserrat va assistir a la presentació, i dissabte Luisa va assistir a la fira. Es valorarà si es participa en un stand en una altra ocasió.

Participació al programa de Catalunya Ràdio: el dia 24 de juliol. Montserrat Torruella, va participar com a representant d'Inter-SOS al programa dels matins conduit per Xavi Freixes i Marc Jurado. A l'entrevista també van participar Daniel Cejas, per part de l'Oficina d'Atenció a les Famílies, de Mossos d'Esquadra i Jordi Martori responsable de Catalunya dels programes de voluntariat de Creu Roja.

Celebració 11 de setembre: El dia 10 de setembre vam assistir a la celebració de la Diada a el Prat de Llobregat, a les 10:00 hores. El dia 11 vam assistir a la celebració de Cornellà a les 12:30 hores. Ambdues ocasions vam aportar una ofrena floral.

Assistència a diversos actes: Montserrat va assistir a dos actes organitzats pels familiars de Malalts d'Alzheimer a Cornellà, el dia 28 de setembre a una sala del SPLAU on es va projectar «Amanecer de un sueño» i el dia 29 d'octubre a L'Auditori a la desfilada «La memòria està de moda». Luisa va assistir a l'acte contra la violència de gènere del dia 24 de novembre i al sopar per recollir fons contra el càncer el dia següent.

Roger Pascual, va anar el dia 15 de juny a una reunió amb el Consell de l'audiovisual de Catalunya (CAC), per col.laborar en l'elaboració d'un protocol del tractament de les notícies relacionades amb els casos de desaparició. S'informarà de la redacció en quan estigui aprovada.

Altres mitjans de comunicació

Ens han demanat la participació en un programa que està preparant esRadio, una emissora que té un àmbit estatal però que en alguns llocs de Catalunya encara no té freqüència. Van gravar una breu intervenció el dia 17 de juliol i ens enviaran el programa sencer quan l'hagin emès.

El dia 5 de desembre, de 5 a 7 de la tarda vam participar en una tertúlia radiofònica, conjuntament amb altres associacions del Centre Cívic Sant Jordi – Ribera Baixa. El programa es pot escoltar per la xarxa internet amb el nom de Ràdio Teteria. És el resultat del projecte recolzat pel Centre Cívic

per donar visibilitat a les associacions que participen en aquest espai. El tema de conversa era sobre la implicació de la ciutadania en els canvis socials.

Jornades Col.legi d'Investigadors

Ens van convidat a participar en unes jornades que es van realitzar al CCCB de Barcelona els dies 15, 16 i 17 de juny. La Presidenta va tenir una reunió amb el Sr. Mesa i amb la Secretària del Col.legi, prèviament, per saber quin era el plantejament de la taula on ens proposaven col.laborar. Una vegada es va informar a la junta, es va acceptar participar-hi. Es va aportar informació del document de Jaume Fontanals, així com dels els objectius actuals d'Inter-SOS. Sobretot, es va posar de relleu la necessitat de respectar la privacitat i la de tractar els casos des de la vessant humana.

A la taula hi va participar l'agent responsable del grup d'investigació criminal de Mossos d'Esquadra, i va estar conduïda per Sergi Àrias. (S'adjunta tríptic de les jornades.)

Col.laboracions i participació en treballs de recerca

Un grup d'estudiants de Periodisme de la Universitat Rovira i Virgili, del que vam tenir com a interlocutor amb Inter-SOS Juanfran Moreno, va triar fer una investigació sobre la situació de les persones desaparegudes com a projecte final de carrera. El format que van acordar va ser el de vídeo. Després de tres trobades per arribar a uns acords entre la línia a seguir i les famílies que participarien van estar entrevistant a dues famílies d'Inter-SOS, dos periodistes, Roger Pascual de El Periódico i Manuel Marlasca d' Antena 3. Van presentar el seu treball a la Universitat Rovira i Virgili amb el Títol «Hilo de Esperanza». Ara estan presentant el treball a convocatòries de premis estatals que tracten el tema sobre la recerca de persones desaparegudes.

Com ja s'ha dit, a la reunió del mes d'octubre dels associats vam visualitzar el vídeo en grup i el vam comentar. Va servir per fer reflexions entre les famílies i veure diferents maneres d'enfocar les vivències.

Esther Sosa Carrasco, estudiant de periodisme del Centro Pontificio Comillas de Palma de Mallorca, ens va demanat col.laboració pel treball del curs. Roger Pascual, secretari de l'associació i periodista, va parlar amb ella per telèfon diverses vegades durant el mes d'abril i va orientar el plantejament de la seva recerca sobre la situació de les persones desaparegudes.

Laura Peláez Fernández, estudiant de Dret de la Universitat Pompeu Fabra, a rel de la seva relació amb una família de l'associació, va fer el treball de fi de grau sobre el tema *Desaparecidos: Regulación legal y problemas jurídicos*, on es recullen les diferents casuístiques legals de la situació de les persones desaparegudes. Ens serà una bona eina per conèixer de manera actualitzada els drets que tenen les persones desaparegudes i les seves famílies.

També durant el mes d'abril vam rebre la petició des de la Universitat del País Basc: Centro de Estudios de la Identidad Colectiva – Departamento Sociología 2, per convidar-nos a tenir una trobada a finals de juny. Finalment va venir l' estudiant, Iñaki Robles Elong a Barcelona, el dia 21 d'octubre. Van tenir una entrevista i va assistir a la reunió de socis que es feia aquella tarda, amb l'objectiu de conèixer el treball d'Inter-SOS, i la relació que estableix amb les famílies. Li hem passat el vídeo dels estudiants de la Universitat Rovira i Virgili «Hilo de Esperanza», ja que ens han autoritzat a fer-ho, hem facilitat el contacte per si volen col.laborar en algun treball conjuntament.

Marta Centella Cantarero, estudiant de l'últim curs de Periodisme de la Universitat de Màlaga, també ens va demanar col.laboració pel seu treball de final de carrera. Va ser una intercanvi telemàtic.

S'han ofert a col.laborar amb l'associació dos detectius privats. S'ha informat a les famílies i faran col.laboracions a mida que les famílies ho sollicitin.

Actuacions fetes

S'han actualitzat els cartells de difusió dels casos associats a Inter-SOS i s'ha fet una edició de 500 que s'ha tramés a les famílies, i cossos de seguretat com Policia, Guàrdia Civil, Ertzaintza i Mossos d'Esquadra. Als cossos de seguretat s'ha fet arribar el cartell de forma digital per la seva distribució en les dependències i comissaries.

Centre Nacional de Desapareguts

Ens van convidat a assistir a la reunió convocada a Madrid el dia 28 de juny, pel Gabinet de Coordinació i Estudis de la Secretaria d'Estat de Seguretat, del Ministeri de l'Interior, on ens va rebre l'equip que formarà el Centro Nacional de Desaparecidos que es va enunciar al mes de març. A la reunió hi van assistir Montserrat Torruella, presidenta de l'associació i dues famílies associades representats per Ana Molina Bautista i José Luís González Acedo. També hi van assistir GSDGlobal, SOS-Despararecidos i altres persones que estan en recerca dels seus familiars.

Inter-SOS va fer l'exposició següent:

Buenos días, y muchas gracias por invitarnos a la presentación del Centro de Desaparecidos para poder transmitir la información recibida a los asociados a Inter-SOS.

Me acompañan dos socios, Ana Molina Bautista y José María González Acedo, que tienen familiares desaparecidos desde el año 2011 y 2013, respectivamente.

El objetivo que se ha alcanzado en la creación del Centro Nacional de Desaparecidos nos parece una herramienta importante para mejorar la búsqueda de las personas desaparecidas y para ampliar la atención a los familiares, puesto que en las primeras fases necesitan una orientación y un apoyo inmediato y en los largos períodos de espera, precisan de una confianza en los equipos de atención en saber que se siguen haciendo las gestiones pertinentes para encontrar a sus familiares.

Ese vacío de la ausencia de un familiar y el deseo que encontrarle es el motor que nos ha impulsado durante la trayectoria de Inter-SOS a acompañar y a proponer mejoras en la búsqueda de las personas desaparecidas.

La Asociación de Familiares de Personas Desaparecidas, Inter-SOS, se creó durante el año 1997 con la confluencia de voluntades por parte de diversas familias que teníamos personas desaparecidas en aquel momento y que coincidíamos en diferentes espacios. La relación y los vínculos que fuimos estableciendo nos llevaron a formalizar la Asociación en el año 1998, que fue inscrita en el Registro de la Generalitat el mes de Julio y fue declarada de Utilidad Pública en Abril de 2005.

El primer objetivo que nos propusimos fue poner en evidencia la necesidad de iniciar la búsqueda de las personas desaparecidas sin esperar un margen de tiempo que se había establecido de una forma, como diría, habitual, pero que no respondía a ninguna norma escrita. También pedimos,

insistentemente, la coordinación entre los diferentes cuerpos policiales donde se podía presentar una denuncia para crear una coordinación efectiva. Luego vinieron otras reivindicaciones que se han logrado como la creación de la figura del desaparecido sin causa aparente que comportó cambios en el reconocimiento de prestaciones sociales y el acuerdo de declarar el día 9 de marzo como día de reivindicación y recuerdo de la situación de las personas desaparecidas.

Desde los inicios, las reivindicaciones que se planteaban desde Inter-SOS tuvieron una gran respuesta solidaria por parte de la sociedad, y también desde los municipios donde residían las familias. Y esta sensibilidad se ha manifestado durante toda la trayectoria de la asociación. Todavía, pensamos, que la colaboración ciudadana es de gran ayuda en muchas búsquedas.

Haré también un breve recuerdo de las intervenciones más relevantes donde hemos intervenido o que hemos solicitado. En noviembre de 2001, Manel Jaime Lorente, el segundo presidente de Inter-SOS, exponía en el Parlamento de Catalunya la problemática de las personas desaparecidas. El Señor Jordi Jané i Guasch, actual Conseller de Interior, el 22 de julio de 2005 preguntaba en el Congreso de los Diputados cual era la actuación del Gobierno para la creación de una oficina de atención a las personas desaparecidas. También se habían hecho intervenciones en este sentido por parte del Grupo Parlamentario Federal de Izquierda Unida, en la misma Cámara el 20 de noviembre del 2002. El 17 de mayo de ese mismo año Inter-SOS presentó una petición de atención a los familiares y coordinación en las búsquedas en el Parlamento Europeo que se acompañó con el apoyo de más de 10.000 firmas.

Para orientar a las familias se han hecho peticiones de colaboración y durante un tiempo hemos tenido el apoyo del Col.legi de Psicòlegs y el Col.legi d'Advocats.

También tuvimos la colaboración de Jaume Fontanals, de quien aun tenemos un artículo en la web y que elaboró un Manual Práctico para la búsqueda de personas desaparecidas. En dicho manual se exponen muchos de los aspectos que concurren en una desaparición.

También, durante el periodo entre los años 2002 y 2006 hubo varios encuentros entre las diferentes asociaciones que surgieron en otras Comunidades del Estado con la voluntad de crear una coordinación para hacer peticiones conjuntas. Hubo un encuentro en Villarrobledo y dos Jornadas en el Prat de Llobregat, y la conmemoración del 10º aniversario de Inter-Sos en el 2008. Y más recientemente hubo encuentros en el País Vasco en Arrigorriaga.

Hemos llevado a cabo muchas iniciativas para explicar la situación de las familias y la necesidad de agilizar las búsquedas, como por ejemplo una concentración de familiares en Montserrat en el año 1998, promover un concierto solidario en la Sala Bikini en 2007, o hacer acto de presencia en la vía pública con un bus que nos cedió la Compañía de Transportes de Barcelona que tuvimos aparcado unos fines de semana en la calle Fontanella y en la Avenida María Cristina de Montjuïc.

Para no hacer demasiado extenso el relato, recordaré que las peticiones de las asociaciones fueron recogidas finalmente por una Comisión Especial del Senado que se creó en abril de 2013 y que aprobó unas amplias medidas a tener en cuenta en febrero del 2014. En esta ocasión, como en otras muchas, todos los grupos parlamentarios apoyaron la iniciativa que fue impulsada por el senador Sr. Rafel Bruguera Batalla.

El Parlament de Catalunya ha hecho declaraciones a favor de mejorar la búsqueda de personas desaparecidas, las últimas declaraciones fueron días antes de la celebración del 9 de marzo i también se aprobó la creación de la Oficina de Atención a los Familiares por parte de Mossos de Esquadra que funciona des de abril de 2014.

La Asociación ha tenido el apoyo de algunos municipios, especialmente del Ayuntamiento de Cornellà de Llobregat y del de El Prat de Llobregat donde tenemos cedido un espacio en el Centro Cívico Sant Jordi – Ribera Baixa. Así como el apoyo y la ayuda que desde los medios de comunicación o desde QSDGlobal, nos ha ofrecido Paco Lobatón y el equipo de personas que colaboran en la Fundación.

Hemos avanzado mucho en los hitos que nos proponíamos en el inicio, pero seguimos proponiendo unas peticiones para intentar reducir el porcentaje de desapariciones sin resolver que siguen manteniéndose a pesar de las mejoras que se han ido incorporando. Por este motivo pedimos aún

Celeridad en actuar en la búsqueda cuando se presenta una denuncia, pues el tiempo que transcurre aleja la posibilidad de resolución en una sociedad donde los transportes permiten desplazarse a lejanas distancias en un tiempo breve.

Planificación de la búsqueda según las características concretas del caso con los elementos más explícitos posibles. En este sentido, pensamos que la información que aportan las familias en el momento de la denuncia debería orientar las líneas a seguir

Identificación de los restos encontrados/ Banco de ADN- Es un aspecto en el cual queremos poner énfasis en breve otra vez, ya que ha habido varios programas anteriores que creemos que en este momento sería conveniente revisar y actualizar.

Desapariciones en el extranjero. Puesto que cada vez hay más personas que viajan a países lejanos, algunas por turismo, otras por razones laborales, según la información que nos ha llegado por las peticiones de ayuda, han aumentado los casos de desapariciones en el extranjero, por ese motivo creemos que es necesario mejorar la coordinación con cuerpos de seguridad de otros países.

Derecho al olvido. Rastros en las nuevas tecnologías imposibles de eliminar que pueden afectar la imagen de la persona desaparecida y de su familia.

Estos objetivos son amplios y requieren un proceso de elaboración. En este sentido tenemos grandes expectativas depositadas en la creación del Centro Nacional de Desparecidos que esperamos se materialice en breve y que vehicule las peticiones de los familiares y agilice los protocolos para acortar esos períodos de espera que desconciertan, y en muchos casos agotan el ánimo e incluso tienen repercusiones en la salud de las familias.

Muchas gracias por su escucha y por permitirnos expresarnos en este encuentro.

Ens van comunicar que es reunirien amb les associacions en un termini breu.

El dia 5 de desembre van venir a Barcelona el tinent Coronel de la Guàrdia Civil Jaime Cereceda, Cap del Centro Nacional de Desparecidos i Alba Arqueros, que també forma part de l'equip. Vam tenir una trobada al Centre Cívic Pati Llimona i vam exposar la nostres propostes per incorporar a l'estruutura del centre que s'està creant. Vam transmetre la nostra proposta exposant que era només una llista de peticions que calia desenvolupar i veure com s' enquibia en la proposta que estem esperant que es s'explici des del Centre. S'adjunta la proposta

Reunión CNDES 5 de diciembre de 2018 a las 10:30 horas – Centre Cívic Pati Llimona

Temas propuestos:

A) Punto de partida – Conclusiones Comisión del Senado 2013/14.

B) Actualización del banco de ADN

C) Revisar el protocolo de búsqueda:

a)

1- Revisión de los formularios de presentación de denuncia en las comisarías.

2- Revisar los protocolos que se activan.

3- Planificación y coordinación equipos que se activan: Policía Local, Bomberos, ADF,

4- Red de colaboración ciudadana: sensibilización para generar actitudes de apoyo.

5- Atención a los familiares: Recomendaciones, difusión en redes de comunicación,
Atención desde la proximidad. Comunicación de la desaparición a los Responsables de
Acción Social del Municipio (Voluntariado, Cruz Roja, Acción Social,
Comunicación a los Servicios Sanitarios: Médico de Familia,
Comunicación a los Servicios Educativos, si hay familiares cursando estudios. Con
la finalidad de aportar una atención integral a la familia.

6- Actuaciones en los diferentes períodos: 6 meses, 1 año, 2 años, largos períodos
de espera.

7- Comunicación a los Servicios de Acción Social de los municipios de los casos de
desaparición de la localidad.

b)

Búsqueda de desapariciones en el extranjero:

1- Coordinación diferentes cuerpos de seguridad.

2- Comunicación con Embajadas y Consulados

D) Información Trámites Jurídicos:

1- Presentación denuncia en el Juzgado.

2- Información a los familiares de los trámites que deben realizar: Cobro de Pensiones, ...

3- Trámites con Hacienda: Presentación Renda, obligaciones fiscales,...

E) Prevención: Campañas dirigidas a colectivos de riesgo, personas de edad avanzada,

enfermedades mentales, Alzheimer, trastornos emocionales, exclusión social,

conductas de riesgo, adolescencia, menores tutelados, ...

F) Agilidad en los procesos judiciales.

G) Incluir una partida económica en los Presupuestos Generales del Estado para

sufragar el Centro Nacional de Desaparecidos y la aplicación de sus funciones.

El dia 18 de desembre, també vam assistir a la trobada convocada per la Universitat Autònoma de Madrid, sota el nom de : Desaparecidos: soluciones y esperanza de futuro. S'adjunta programa de la jornada.

9 de març – Dia de les Persones Desaparegudes sense causa apparent

Paola Ferrara va participar en representació d'Inter-SOS a l'acte que QSDGlobal va organitzar a Madrid, al Jardí Vertical de la Caixa d'Estalvis i va llegir el comunicat conjunt de les famílies.

Inter-SOS va fer la commemoració a la Plaça dels Enamorats de Cornellà de Llobregat, a les 19:00 hores. L'Ajuntament de Cornellà ens fa facilitar l'infraestructura: tarima, megafonia, equip de projecció d'imatges. Roger Pascual va conduir l'acte.

Es va fer un record molt emotiu del 20^è aniversari de la desaparició de Cristina Bergua, amb lectura d'un comunicat de la família.

Es va fer el record dels casos que es van tancar en el període 2016-17, per haver estat trobades les seves restes, i es van projectar les imatges de les persones en recerca mentre es llegia els seus noms i es feia una ofrena de flors. També es van llegir uns poemes, acompanyats de peces musicals.

Al final de l'acte va haver la participació dels Castellers de Cornellà que van aixecar un pilar de quatre.

Van assistir moltes autoritats i representants polítics: Sr. Josep Lluís Trapero, Major del Cos de Mossos d'Esquadra, Sr. Antoni Antolín, Sotscap de la Regió Metropolitana Sud i Sr. Ramón Chao, Inspector en Cap de l'ABP de Cornellà. Sr. Jordi Domènech, Cap de l'Àrea Central d'Investigació-Persones i agents de l'Oficina d'Atenció a les Famílies, de Mossos d'Esquadra.

Es va convidar a la Presidenta del Parlament de Catalunya, que no va poder assistir, però que ens va fer arribar un comunicat de suport.

Va assistir a l'acte, també el Sr. Antoni Balmón, Alcalde de Cornellà.

Es va convidar al Sr. Lluís Tejedor, Alcalde de El Prat, no va poder venir i en representació ens va acompanyar la Sra. Marga García, Regidora d'Acció Social.

Trobades Oficina Atenció als Familiars

El dia 10 de gener es va tenir una reunió amb el Sr. Jordi Domènech, Cap de l'Àrea Central d'Investigació-Persones, per tractar temes sobre la situació dels casos i possibles canvis de recollida de dades en l'aportació de la informació dels familiars en el moment de la denúncia.

El dia 29 de juny, l'equip d'agents adscrits a l'Oficina d'Atenció a les Famílies de Persones Desaparegudes ens va convidar a visitar les instal.lacions del complex Egara de Sabadell. Posteriorment es va tenir una estona de treball i es va acordar agilitzar la comunicació i col.laborar de forma més freqüent. A partir de la trobada, s'ha mantingut una comunicació més àgil i s'ha col.laborat en diversos casos concrets a petició de les famílies.

Canvi de despatx

Al Centre Cívic on tenim la seu social han fet remodelacions. Ara estem al primer pis i ha calgut traslladar el despatx i l'arxiu que estaven a la planta baixa. El canvi es va fer durant el mes de febrer.

Queda pendent despenjar el rètol metacrilitat. Aquest treball ha de ser realitzat per la brigada municipal.

S'han portat a revisar els ordinadors del despatx, i s'ha fet una còpia de seguretat. Els aparells antics s'han portat a la deixalleria.

Canvis en casos de famílies que recolza l'associació i casos atesos - Altes i baixes

S'han atès més de 30 trucades de familiars que han demanat orientació, de les quals 8 corresponent a casos de menors. També s'ha atès a una família francesa que està en recerca del seu fill desaparegut a Barcelona fa més de 10 anys.

No hi ha hagut altes ni baixes.

Renovació material de difusió

S'ha revisat el material de difusió de l'associació: díptics, targetes, i bolígrafs. Es farà una nova edició el proper any amb els canvis pertinents, segons la normativa vigent i la idoneïtat de la seva utilització. Caldrà incloure una partida econòmica al pressupost de 2018.

Vodafone – Géminis - Sierra Capital

Des de fa un temps, ens truquen de l'empresa Géminis – Sierra Capital per reclamar el pagament d'un rebut d'un número de telèfon que no hem tingut mai, i que correspon a una adreça del Prat de Llobregat, on no hem tingut mai cap oficina. He preguntat a tots els presidents anteriors i hem preguntat a l'ajuntament, si en algun moment havíem tingut unes dependències en l'adreça que ens indiquen i la resposta ha estat negativa.

Hem rebut una comunicació escrita, amb data 24 de novembre de 2017 on ens reclamen 76,93 €, però no ens indiquen, per escrit, ni el número que correspon al servei, ni l'adreça que ens han comunicat en les comunicacions telefòniques. Ens amenacen en embargar aquests diners del compte d'Inter-SOS.

Hem fet gestions per veure si alguna organització de defensa dels consumidors ens pot ajudar i ens han dit que com que som una associació necessitem un advocat.

Anirem als Jutjats del Prat i sollicitarem l'ajuda d'un advocat d'ofici.

Preparació 20^è aniversari

En la reunió de socis del dia 21 d'octubre es va proposar fer un acte de commemoració de la fundació d'Inter-SOS, el dia 10 de març a les 18:00 hores al Centre Cívic on tenim la seu de l'associació. Es va proposar als associats que aportessin la seva col.laboració.

Es va enviar la proposta següent que està dins de l'acta de la reunió, conjuntament amb la carta que també s'adjunta, durant el mes de novembre.

Para realizar la conmemoración necesitamos la participación de todas las familias, puesto que quisieramos que todas las personas que estamos esperando, es decir, todas las personas ausentes que estamos preguntándonos donde están, estuvieran presentes en una exposición a través de un lenguaje simbólico. Para ello, os proponemos aportar una imagen que puede ser la fotografía de un paisaje, de un lugar entrañable, de un objeto, de una experiencia, una postal, que os recuerde al familiar que estamos esperando. Debe ser, como máximo, en una medida de DIN-A4, pensando que pondremos un marco de 2,50 cm alrededor. También, dispondremos del espacio de un DIN-A4, para escribir un texto relacionado con la imagen o no, como queráis. Puede ser, un texto literario, en prosa o poesía, una canción, una

frase que decía a menudo, un escrito de la familia, como una carta que se le dirige durante la espera.

Con este material haremos una exposición a la que llamaremos ABSÈNCIA (AUSENCIA) Puesto que el sentimiento de ausencia es el motor que nos impulsa a seguir buscando a nuestros familiares.

También os proponemos que nos enviéis una propuesta para poner una música. Puesto que en la exposición pondremos un ordenador, desde el que se podrá consultar la web de Inter-SOS y ver como están los casos de los asociados y esto permite seleccionar una música y ponerla como ambientación de la sala. La música también nos sugiere vivencias compartidas con nuestros familiares.

Toda la exposición tendrá un carácter simbólico. En un espacio se pondrá una información breve de la asociación así como la lista de los nombres de las personas que estamos esperando. Por lo tanto, sugerimos que las imágenes y los escritos sean hechos desde el ANONIMATO, porque probablemente, cuando tengamos expuestas las aportaciones de cada familia, veremos que algunas propuestas tienen coincidencias y que pueden ser significativas para muchos casos por lo que desde la singularidad podemos llevar a ampliar la mirada hacia una visión compartida.

Queridas familias,

Tal como os anunciamos en el orden del día de la reunión de socios, queremos conmemorar el 20 aniversario de la fundación de Inter-SOS en el próximo año.

Para ello, solicitamos vuestra participación, y por este motivo, os enviamos el acta de la reunión donde se acordaron los actos a realizar que tendrán lugar en el Prat de Llobregat el día 10 de marzo.

Para poder realizar la exposición que se detalla en el acta, es muy importante vuestra participación. Dentro de unos días nos pondremos en contacto con todas las familias para facilitar el envío de vuestras aportaciones. Pueden hacerse llegar a la Asociación por medio del correo postal, o bien por correo electrónico. Si tenéis dudas sobre la finalidad de la exposición o si veis que el enfoque no se acuerda con vuestra intención o voluntad, podéis comunicárnoslo con toda franqueza, personalmente, cuando hablemos por teléfono, o bien, nos podéis enviar vuestras opiniones a través del correo electrónico info.intersos@gmail.com.

Agradecemos vuestra participación. La idea es crear un espacio compartido, donde recordar a nuestros familiares y hacer extensivo nuestro deseo de mejorar las

búsquedas para resolver los casos lo antes posible. Se enviará el programa del encuentro en los primeros meses de 2018.

Per portar a terme la proposta hem rebut l'orientació del Taller de Pensament Contemporani (TPK) de l' Hospitalet de Llobregat, que ens han ajudat a sintetitzar la idea inicial i ens han donat criteris per fer el disseny i la impressió del material que aportin les famílies.

Cursos de formació i xerrades

El dia 4 de maig, Montserrat Torruella, de va assistir a un taller d'indicadors del procés de desenvolupament de la malaltia de l'Alzheimer, a la Universitat de Vic,

El dia 7 de juliol, Montserrat Torruella va assistir a la xerrada «La importància de l'associacionisme» al Citilab de Cornellà a les 18:30 hores

Els dies 12 i 13 de juliol, Montserrat Torruella va assistir al taller «Coaching de vida», organitzat per la Fundació Pere Tarrés a les dependències de Can Balsach de Sabadell, de 18:00 a 21:00 hores.

També va assistir a la xerrada «Prenent el pols al futur» de l'Observatori Social, realitzada el 17 d'octubre a Caixa Fòrum, de 19:00 a 21:00 hores.

Durant el mes d'octubre, Montserrat Torruella va assistir a quatre sessions de formació de noves tecnologies i eines de comunicació organitzades per l'Ajuntament de el Prat de Llobregat, a l'espai de Les Moreres.

El dia 15 de novembre, Montserrat Torruella va assistir a la jornada organitzada per Servei Socials sobre «Model d'atenció comunitària», que es va fer a l'Auditori Imagina Mediapro, Avinguda Diagonal, 117 de Barcelona

Aprovació de la Memòria d'activitats

La Memòria d'activitats de l'any 2017 es presenta a l'assemblea d'associats i s'apropa. Seguidament la Junta la signa a fi de poder-la presentar i fer els tràmits pertinents al Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

El Prat de Llobregat, 3 de Febrer de 2018

Presidenta
Montserrat Torruella Ventura

Secretari,
Roger Pascual Marjanet

Tresorera,
Paola Ferrara Tormo

Vocal,
Luisa Vera Martínez

Plaça del Pi, 3er 2a
08002 - Barcelona

17:00 De novela y de carne y hueso
JAM SESSION

18:00 La investigación Privada en el
siglo XIX. José Luis Ibáñez Ridao

19:30 Networking and relaxing cup of ...

CCCB
Centre
de Cultura
Contemporània
de Barcelona

9:30 Inicio del congreso

10:00 Investigación en Aduanas

Carlos Daniel Gavilanes. Vigilancia Aduanera.
Agencia Tributaria

11:30 Compliance y los detectives privados.

JAM SESSION Eligio Landín, Alex Garberí, Enrique
de Madrid, David Sanmartín

12:45 Blanqueo de Capitales (UDEF)

Juan A. Pablo Yubero - Jefe de la Sección
Económico-Fiscal y Blanqueo de Capitales. CNP

14: 00 Comida

16:00 Investigación Desapariciones

JAM SESSION . Inter-sos, FCSE, Sergi Arias.

17:30 El emmental es un queso Watson

Mercè Martí Arolas

CCCB
Centre
de Cultura
Contemporània
de Barcelona

9:30 back to the future #Detective.

José Luis Ibáñez Ridao y Oscar Rosa

**11:00 Secuestros Virtuales, extorsiones y
amenazas a las marcas.**

Enric Martínez. Jefe de la unidad central de
secuestros y extorsiones. CME

12:30 de 0 a ninja en GET Digital #GETninja

Enrique Arranz

14:00 Fin del congreso

21:00 Nit del Detectiu
Carrer de Sant Antoni Maria
Claret, 167 (Barcelona). Recinte
Modernista de Sant Pau.

JORNADA Desaparecidos: Soluciones y Esperanza de Futuro

INICE

QUI SOM

Inter-SOS, Associació de Familiars de Persones Desaparegudes sense Causa Aparent, neix a Catalunya l'any 1998 com a conseqüència dels contactes entre famílies de persones desaparegudes que estaven en una situació de recerca dels seus familiars. L'objectiu principal de crear l'associació va ser agrupar esforços per arribar als organismes competents per millorar i agilitzar les recerques.

Aquest procés es va consolidar al Juliol de 1998, amb la inscripció al registre d'entitats de la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb data de 17 de Setembre. En el mes d'abril de 2005, Inter-SOS va ser declarada d'Utilitat Pública pel Ministeri de l'Interior.

Des de la seva fundació, Inter-SOS ha atès a més de 230 famílies i en l'actualitat té 65 famílies associades, de les quals 62 tenen encara el seu cas obert.

Els objectius d'Inter-SOS estan recollits en els seus Estatuts, dels que volem destacar la implicació dels estaments polítics, judicials, socials, la col·laboració dels cossos policials, i la col.laboració de la ciutadania per agilitzar la resolució dels casos i l'atenció integral a les famílies.

ACTUACIONS D'ENGUANY

Reunions d'associats

S'han fet dues reunions durant l'any. L'assemblea anual per aprovar la Memòria d'activitats i els comptes anuals del 2016, així com el Pressupost del 2017, va tenir lloc al Centre Cívic on tenim la seu social el dia 4 de febrer.

Van assistir-hi dues persones de la Junta, cinc famílies associades, i ens van rebre 5 vots delegats. Es va fer la presentació dels objectius, que es van aprovar, així com el pressupost del 2017.

Es va presentar la proposta de la celebració del 9 de març, Dia de les Persones Desaparegudes sense causa apparent. En l'apartat corresponent s'explicarà de forma més detallada.

Es va aprovar renovar el cartell de difusió de les persones que tenim associades. Una vegada imprès es va enviar a les famílies, i als Cossos de Seguretat: Mossos d'Esquadra, Policia Nacional i Guàrdia Civil, en format digital, per fer difusió a les casernes i comissaries.

Es va aprovar el text del Codi d'ètica de l'associació que es revisarà periòdicament a l'assemblea de socis i es faran les aportacions que es creguin necessàries.

Es va informar que cal canviar la ubicació del despatx que ens cedeix el Centre Cívic. En breu haurem de traslladar al primer pis, el material del despatx i del magatzem que està a la planta baixa.

Es va recordar al tots els associats que els primers dilluns de mes s'atén de forma presencial a les famílies que ho sol·liciten de 17:00 a 19:00 hores

El dia 21 d'octubre es va fer la segona reunió de socis de l'any. Van assistir les quatre persones de la junta, quatre famílies associades i vam rebre sis vots delegats.

Es va aprovar l'acta de l'assemblea general per unanimitat. Es van comentar i valorar els actes del 9 de març. Es va informar de la participació en les Jornades del Col·legi d'Investigadors de Catalunya i de la col·laboració en la reunió de la presentació del Centro Nacional de Desaparecidos (CNDÉS) a Madrid el 28 de juny. (Els temes s'explicaran més detalladament en l'apartat corresponent)

Es va informar que es va acompañar a la família d'Hugo Ferrara als actes religiosos que es van celebrar a Barcelona, amb motiu de la localització de les seves restes al Brasil, on s'estaven fent actuacions per la seva recerca. També s'han visitat famílies associades residents a Catalunya i a la Comunitat de Madrid.

Es va fer la proposta de commemorar el 20^è aniversari de la fundació d'Inter-SOS el dia 10 de març a les 6 de la tarda al Centre Cívic Sant Jordi – Ribera Baixa. Sota el nom d'Absència. Es va proposar fer una exposició amb material aportat per les famílies i una xerrada amb el tema: Propostes de futur d'Inter-SOS.

També es va informar que l'Ajuntament de Cornellà ens ha comunicat que té intenció d'instal·lar un monòlit, en un espai públic de la ciutat en record de les persones desaparegudes.

Es va canviar el dia d'atenció a les famílies. A partir del mes de novembre, s'atendrà els dimarts de 17:00 a 19:00 hores. El motiu del canvi és degut a que l'equip de gestió del Centre Cívic es reuneix els dilluns i no ens poden atendre si hem de fer alguna consulta.

Es van proposar uns temes de reflexió per la propera assemblea de socis que serà el 3 de febrer:

1. Substituir la difusió que es fa dels casos de les persones associades amb l'edició dels cartells, per una comunicació personalitzada en cada aniversari de la desaparició de la persona.
2. Renovar els tríptics de difusió. Suprimir les fotografies, ja que si es resol el cas no podem fer difusió del material i cal invalidar els impresos.
3. Imprimir targetes de l'associació sense cap nom per poder-les utilitzar quan hi ha canvis de junta.

Al final de la reunió es va passar el vídeo realitzat pels estudiants de Periodisme de la Universitat Rovira i Virgili (S'informa més detalladament en l'apartat corresponent)

S'han fet 9 reunions de Junta durant l'any, per tractar els temes i les accions a portar a terme. A continuació es detallen les actuacions fetes i els actes on s'ha participat.

Actes on s'ha participat:

Informació viatge a Madrid de la família Bergua-Vera el dia 19 de gener:

Luisa va ser convidada ser per la Fundació QsdGlobal. Va tenir una entrevista amb la Reina Sofia que va mostrar el seu suport a les peticions dels familiars de persones desaparegudes.. A la trobada hi van assistir també, tres famílies més d'altres comunitats.

Seguidament ella i el seu marit, Juan Bergua, van assistir a una trobada estatal amb els Ministres de Justícia, Interior i Sanitat. Es van anunciar unes mesures que es van comunicar de forma més concreta durant els mesos de febrer i març.

Luisa Vera també va participar en un reportatge de TV4, el dimarts 14 de febrer, en el Programa "En el punto de mira 4" de Verónica Dulanto.

Luisa Vera informa de la reunió que va assistir el dia 1 de març a Cornellà de la Plataforma contra les violències de gènere. Es faran unes comissions per anar a informar sobre la necessitat de respectar la igualtat en les relacions socials entre homes i dones. Es posaran símbols a les escoles, centres comercials, espais de lleure, ... De moment no tenim possibilitat per participar de forma activa en aquesta plataforma.

També informa de dues entrevistes a Tele 5 i TV4, i ha participat en un programa de Ràdio Galícia.

Viatge a Madrid de Roger Pascual– Trobada amb el Ministre d'Interior Sr. Juan Ignacio Zoido, el dia 7 de març, a les 9:00 hores : Roger Pascual va assistir a la trobada convocada per QSDGLOBAL, on també van participar altres associacions. L'objectiu anava dirigit a signar un compromís per la creació del Centre Nacional de Desapareguts. Roger va aportar les propostes d'unificar els protocols i activar la creació del banc d'ADN, entre altres.

Des de Ràdio 4 van convidar la família Bergua a participar en un programa el dimecres 5 d'abril de 10:30 a 11, ja que hi va un representant de la policia que coneix l'expedient de Cristina Bergua. Trobada d'entitats a Cornellà: Els dies 7 i 8 de juliol es va celebrar la Fira d'Entitats a Cornellà. Ens van convidar a participar-hi. Divendres, Montserrat va assistir a la presentació, i dissabte Luisa va assistir a la fira. Es valorarà si es participa en un stand en una altra ocasió.

Participació al programa de Catalunya Ràdio: el dia 24 de juliol. Montserrat Torruella, va participar com a representant d'Inter-SOS al programa dels matins conduit per Xavi Freixes i Marc Jurado. A l'entrevista també van participar Daniel Cejas, per part de l'Oficina d'Atenció a les Famílies, de Mossos d'Esquadra i Jordi Martori responsable de Catalunya dels programes de voluntariat de Creu Roja.

Celebració 11 de setembre: El dia 10 de setembre vam assistir a la celebració de la Diada a el Prat de Llobregat, a les 10:00 hores. El dia 11 vam assistir a la celebració de Cornellà a les 12:30 hores. Ambdues ocasions vam aportar una ofrena floral.

Assistència a diversos actes: Montserrat va assistir a dos actes organitzats pels familiars de Malalts d'Alzheimer a Cornellà, el dia 28 de setembre a una sala del SPLAU on es va projectar «Amanecer de un sueño» i el dia 29 d'octubre a L'Auditori a la desfilada «La memòria està de moda». Luisa va assistir a l'acte contra la violència de gènere del dia 24 de novembre i al sopar per recollir fons contra el càncer el dia següent.

Roger Pascual, va anar el dia 15 de juny a una reunió amb el Consell de l'audiovisual de Catalunya (CAC), per col.laborar en l'elaboració d'un protocol del tractament de les notícies relacionades amb els casos de desaparició. S'informarà de la redacció en quan estigui aprovada.

Altres mitjans de comunicació

Ens han demanat la participació en un programa que està preparant esRadio, una emissora que té un àmbit estatal però que en alguns llocs de Catalunya encara no té freqüència. Van gravar una breu intervenció el dia 17 de juliol i ens enviaran el programa sencer quan l'hagin emès.

El dia 5 de desembre, de 5 a 7 de la tarda vam participar en una tertúlia radiofònica, conjuntament amb altres associacions del Centre Cívic Sant Jordi – Ribera Baixa. El programa es pot escoltar per la xarxa internet amb el nom de Ràdio Teteria. És el resultat del projecte recolzat pel Centre Cívic

per donar visibilitat a les associacions que participen en aquest espai. El tema de conversa era sobre la implicació de la ciutadania en els canvis socials.

Jornades Col.legi d'Investigadors

Ens van convidat a participar en unes jornades que es van realitzar al CCCB de Barcelona els dies 15, 16 i 17 de juny. La Presidenta va tenir una reunió amb el Sr. Mesa i amb la Secretària del Col.legi, prèviament, per saber quin era el plantejament de la taula on ens proposaven col.laborar. Una vegada es va informar a la junta, es va acceptar participar-hi. Es va aportar informació del document de Jaume Fontanals, així com dels els objectius actuals d'Inter-SOS. Sobretot, es va posar de relleu la necessitat de respectar la privacitat i la de tractar els casos des de la vessant humana.

A la taula hi va participar l'agent responsable del grup d'investigació criminal de Mossos d'Esquadra, i va estar conduïda per Sergi Àrias. (S'adjunta tríptic de les jornades.)

Col.laboracions i participació en treballs de recerca

Un grup d'estudiants de Periodisme de la Universitat Rovira i Virgili, del que vam tenir com a interlocutor amb Inter-SOS Juanfran Moreno, va triar fer una investigació sobre la situació de les persones desaparegudes com a projecte final de carrera. El format que van acordar va ser el de vídeo. Després de tres trobades per arribar a uns acords entre la línia a seguir i les famílies que participarien van estar entrevistant a dues famílies d'Inter-SOS, dos periodistes, Roger Pascual de El Periódico i Manuel Marlasca d' Antena 3. Van presentar el seu treball a la Universitat Rovira i Virgili amb el Títol «Hilo de Esperanza». Ara estan presentant el treball a convocatòries de premis estatals que tracten el tema sobre la recerca de persones desaparegudes.

Com ja s'ha dit, a la reunió del mes d'octubre dels associats vam visualitzar el vídeo en grup i el vam comentar. Va servir per fer reflexions entre les famílies i veure diferents maneres d'enfocar les vivències.

Esther Sosa Carrasco, estudiant de periodisme del Centro Pontificio Comillas de Palma de Mallorca, ens va demanat col.laboració pel treball del curs. Roger Pascual, secretari de l'associació i periodista, va parlar amb ella per telèfon diverses vegades durant el mes d'abril i va orientar el plantejament de la seva recerca sobre la situació de les persones desaparegudes.

Laura Peláez Fernández, estudiant de Dret de la Universitat Pompeu Fabra, a rel de la seva relació amb una família de l'associació, va fer el treball de fi de grau sobre el tema *Desaparecidos: Regulación legal y problemas jurídicos*, on es recullen les diferents casuístiques legals de la situació de les persones desaparegudes. Ens serà una bona eina per conèixer de manera actualitzada els drets que tenen les persones desaparegudes i les seves famílies.

També durant el mes d'abril vam rebre la petició des de la Universitat del País Basc: Centro de Estudios de la Identidad Colectiva – Departamento Sociología 2, per convidar-nos a tenir una trobada a finals de juny. Finalment va venir l' estudiant, Iñaki Robles Elong a Barcelona, el dia 21 d'octubre. Van tenir una entrevista i va assistir a la reunió de socis que es feia aquella tarda, amb l'objectiu de conèixer el treball d'Inter-SOS, i la relació que estableix amb les famílies. Li hem passat el vídeo dels estudiants de la Universitat Rovira i Virgili «Hilo de Esperanza», ja que ens han autoritzat a fer-ho, hem facilitat el contacte per si volen col.laborar en algun treball conjuntament.

Marta Centella Cantarero, estudiant de l'últim curs de Periodisme de la Universitat de Màlaga, també ens va demanar col.laboració pel seu treball de final de carrera. Va ser una intercanvi telemàtic.

S'han ofert a col.laborar amb l'associació dos detectius privats. S'ha informat a les famílies i faran col.laboracions a mida que les famílies ho sollicitin.

Actuacions fetes

S'han actualitzat els cartells de difusió dels casos associats a Inter-SOS i s'ha fet una edició de 500 que s'ha tramés a les famílies, i cossos de seguretat com Policia, Guàrdia Civil, Ertzaintza i Mossos d'Esquadra. Als cossos de seguretat s'ha fet arribar el cartell de forma digital per la seva distribució en les dependències i comissaries.

Centre Nacional de Desapareguts

Ens van convidat a assistir a la reunió convocada a Madrid el dia 28 de juny, pel Gabinet de Coordinació i Estudis de la Secretaria d'Estat de Seguretat, del Ministeri de l'Interior, on ens va rebre l'equip que formarà el Centro Nacional de Desaparecidos que es va enunciar al mes de març. A la reunió hi van assistir Montserrat Torruella, presidenta de l'associació i dues famílies associades representats per Ana Molina Bautista i José Luís González Acedo. També hi van assistir GSDGlobal, SOS-Despararecidos i altres persones que estan en recerca dels seus familiars.

Inter-SOS va fer l'exposició següent:

Buenos días, y muchas gracias por invitarnos a la presentación del Centro de Desaparecidos para poder transmitir la información recibida a los asociados a Inter-SOS.

Me acompañan dos socios, Ana Molina Bautista y José María González Acedo, que tienen familiares desaparecidos desde el año 2011 y 2013, respectivamente.

El objetivo que se ha alcanzado en la creación del Centro Nacional de Desaparecidos nos parece una herramienta importante para mejorar la búsqueda de las personas desaparecidas y para ampliar la atención a los familiares, puesto que en las primeras fases necesitan una orientación y un apoyo inmediato y en los largos períodos de espera, precisan de una confianza en los equipos de atención en saber que se siguen haciendo las gestiones pertinentes para encontrar a sus familiares.

Ese vacío de la ausencia de un familiar y el deseo que encontrarle es el motor que nos ha impulsado durante la trayectoria de Inter-SOS a acompañar y a proponer mejoras en la búsqueda de las personas desaparecidas.

La Asociación de Familiares de Personas Desaparecidas, Inter-SOS, se creó durante el año 1997 con la confluencia de voluntades por parte de diversas familias que teníamos personas desaparecidas en aquel momento y que coincidíamos en diferentes espacios. La relación y los vínculos que fuimos estableciendo nos llevaron a formalizar la Asociación en el año 1998, que fue inscrita en el Registro de la Generalitat el mes de Julio y fue declarada de Utilidad Pública en Abril de 2005.

El primer objetivo que nos propusimos fue poner en evidencia la necesidad de iniciar la búsqueda de las personas desaparecidas sin esperar un margen de tiempo que se había establecido de una forma, como diría, habitual, pero que no respondía a ninguna norma escrita. También pedimos,

insistentemente, la coordinación entre los diferentes cuerpos policiales donde se podía presentar una denuncia para crear una coordinación efectiva. Luego vinieron otras reivindicaciones que se han logrado como la creación de la figura del desaparecido sin causa aparente que comportó cambios en el reconocimiento de prestaciones sociales y el acuerdo de declarar el día 9 de marzo como día de reivindicación y recuerdo de la situación de las personas desaparecidas.

Desde los inicios, las reivindicaciones que se planteaban desde Inter-SOS tuvieron una gran respuesta solidaria por parte de la sociedad, y también desde los municipios donde residían las familias. Y esta sensibilidad se ha manifestado durante toda la trayectoria de la asociación. Todavía, pensamos, que la colaboración ciudadana es de gran ayuda en muchas búsquedas.

Haré también un breve recuerdo de las intervenciones más relevantes donde hemos intervenido o que hemos solicitado. En noviembre de 2001, Manel Jaime Lorente, el segundo presidente de Inter-SOS, exponía en el Parlamento de Catalunya la problemática de las personas desaparecidas. El Señor Jordi Jané i Guasch, actual Conseller de Interior, el 22 de julio de 2005 preguntaba en el Congreso de los Diputados cual era la actuación del Gobierno para la creación de una oficina de atención a las personas desaparecidas. También se habían hecho intervenciones en este sentido por parte del Grupo Parlamentario Federal de Izquierda Unida, en la misma Cámara el 20 de noviembre del 2002. El 17 de mayo de ese mismo año Inter-SOS presentó una petición de atención a los familiares y coordinación en las búsquedas en el Parlamento Europeo que se acompañó con el apoyo de más de 10.000 firmas.

Para orientar a las familias se han hecho peticiones de colaboración y durante un tiempo hemos tenido el apoyo del Col.legi de Psicòlegs y el Col.legi d'Advocats.

También tuvimos la colaboración de Jaume Fontanals, de quien aun tenemos un artículo en la web y que elaboró un Manual Práctico para la búsqueda de personas desaparecidas. En dicho manual se exponen muchos de los aspectos que concurren en una desaparición.

También, durante el periodo entre los años 2002 y 2006 hubo varios encuentros entre las diferentes asociaciones que surgieron en otras Comunidades del Estado con la voluntad de crear una coordinación para hacer peticiones conjuntas. Hubo un encuentro en Villarrobledo y dos Jornadas en el Prat de Llobregat, y la conmemoración del 10º aniversario de Inter-Sos en el 2008. Y más recientemente hubo encuentros en el País Vasco en Arrigorriaga.

Hemos llevado a cabo muchas iniciativas para explicar la situación de las familias y la necesidad de agilizar las búsquedas, como por ejemplo una concentración de familiares en Montserrat en el año 1998, promover un concierto solidario en la Sala Bikini en 2007, o hacer acto de presencia en la vía pública con un bus que nos cedió la Compañía de Transportes de Barcelona que tuvimos aparcado unos fines de semana en la calle Fontanella y en la Avenida María Cristina de Montjuïc.

Para no hacer demasiado extenso el relato, recordaré que las peticiones de las asociaciones fueron recogidas finalmente por una Comisión Especial del Senado que se creó en abril de 2013 y que aprobó unas amplias medidas a tener en cuenta en febrero del 2014. En esta ocasión, como en otras muchas, todos los grupos parlamentarios apoyaron la iniciativa que fue impulsada por el senador Sr. Rafel Bruguera Batalla.

El Parlament de Catalunya ha hecho declaraciones a favor de mejorar la búsqueda de personas desaparecidas, las últimas declaraciones fueron días antes de la celebración del 9 de marzo i también se aprobó la creación de la Oficina de Atención a los Familiares por parte de Mossos de Esquadra que funciona des de abril de 2014.

La Asociación ha tenido el apoyo de algunos municipios, especialmente del Ayuntamiento de Cornellà de Llobregat y del de El Prat de Llobregat donde tenemos cedido un espacio en el Centro Cívico Sant Jordi – Ribera Baixa. Así como el apoyo y la ayuda que desde los medios de comunicación o desde QSDGlobal, nos ha ofrecido Paco Lobatón y el equipo de personas que colaboran en la Fundación.

Hemos avanzado mucho en los hitos que nos proponíamos en el inicio, pero seguimos proponiendo unas peticiones para intentar reducir el porcentaje de desapariciones sin resolver que siguen manteniéndose a pesar de las mejoras que se han ido incorporando. Por este motivo pedimos aún

Celeridad en actuar en la búsqueda cuando se presenta una denuncia, pues el tiempo que transcurre aleja la posibilidad de resolución en una sociedad donde los transportes permiten desplazarse a lejanas distancias en un tiempo breve.

Planificación de la búsqueda según las características concretas del caso con los elementos más explícitos posibles. En este sentido, pensamos que la información que aportan las familias en el momento de la denuncia debería orientar las líneas a seguir

Identificación de los restos encontrados/ Banco de ADN- Es un aspecto en el cual queremos poner énfasis en breve otra vez, ya que ha habido varios programas anteriores que creemos que en este momento sería conveniente revisar y actualizar.

Desapariciones en el extranjero. Puesto que cada vez hay más personas que viajan a países lejanos, algunas por turismo, otras por razones laborales, según la información que nos ha llegado por las peticiones de ayuda, han aumentado los casos de desapariciones en el extranjero, por ese motivo creemos que es necesario mejorar la coordinación con cuerpos de seguridad de otros países.

Derecho al olvido. Rastros en las nuevas tecnologías imposibles de eliminar que pueden afectar la imagen de la persona desaparecida y de su familia.

Estos objetivos son amplios y requieren un proceso de elaboración. En este sentido tenemos grandes expectativas depositadas en la creación del Centro Nacional de Desparecidos que esperamos se materialice en breve y que vehicule las peticiones de los familiares y agilice los protocolos para acortar esos períodos de espera que desconciertan, y en muchos casos agotan el ánimo e incluso tienen repercusiones en la salud de las familias.

Muchas gracias por su escucha y por permitirnos expresarnos en este encuentro.

Ens van comunicar que es reunirien amb les associacions en un termini breu.

El dia 5 de desembre van venir a Barcelona el tinent Coronel de la Guàrdia Civil Jaime Cereceda, Cap del Centro Nacional de Desparecidos i Alba Arqueros, que també forma part de l'equip. Vam tenir una trobada al Centre Cívic Pati Llimona i vam exposar la nostres propostes per incorporar a l'estructura del centre que s'està creant. Vam transmetre la nostra proposta exposant que era només una llista de peticions que calia desenvolupar i veure com s' enquibia en la proposta que estem esperant que es s'expliqui des del Centre. S'adjunta la proposta

Reunión CNDES 5 de diciembre de 2018 a las 10:30 horas – Centre Cívic Pati Llimona

Temas propuestos:

A) Punto de partida – Conclusiones Comisión del Senado 2013/14.

B) Actualización del banco de ADN

C) Revisar el protocolo de búsqueda:

a)

1- Revisión de los formularios de presentación de denuncia en las comisarías.

2- Revisar los protocolos que se activan.

3- Planificación y coordinación equipos que se activan: Policía Local, Bomberos, ADF,

4- Red de colaboración ciudadana: sensibilización para generar actitudes de apoyo.

5- Atención a los familiares: Recomendaciones, difusión en redes de comunicación,
Atención desde la proximidad. Comunicación de la desaparición a los Responsables de
Acción Social del Municipio (Voluntariado, Cruz Roja, Acción Social,
Comunicación a los Servicios Sanitarios: Médico de Familia,
Comunicación a los Servicios Educativos, si hay familiares cursando estudios. Con
la finalidad de aportar una atención integral a la familia.

6- Actuaciones en los diferentes períodos: 6 meses, 1 año, 2 años, largos períodos
de espera.

7- Comunicación a los Servicios de Acción Social de los municipios de los casos de
desaparición de la localidad.

b)

Búsqueda de desapariciones en el extranjero:

1- Coordinación diferentes cuerpos de seguridad.

2- Comunicación con Embajadas y Consulados

D) Información Trámites Jurídicos:

1- Presentación denuncia en el Juzgado.

2- Información a los familiares de los trámites que deben realizar: Cobro de Pensiones, ...

3- Trámites con Hacienda: Presentación Renda, obligaciones fiscales,...

E) Prevención: Campañas dirigidas a colectivos de riesgo, personas de edad avanzada,

enfermedades mentales, Alzheimer, trastornos emocionales, exclusión social,

conductas de riesgo, adolescencia, menores tutelados, ...

F) Agilidad en los procesos judiciales.

G) Incluir una partida económica en los Presupuestos Generales del Estado para

sufragar el Centro Nacional de Desaparecidos y la aplicación de sus funciones.

El dia 18 de desembre, també vam assistir a la trobada convocada per la Universitat Autònoma de Madrid, sota el nom de : Desaparecidos: soluciones y esperanza de futuro. S'adjunta programa de la jornada.

9 de març – Dia de les Persones Desaparegudes sense causa apparent

Paola Ferrara va participar en representació d'Inter-SOS a l'acte que QSDGlobal va organitzar a Madrid, al Jardí Vertical de la Caixa d'Estalvis i va llegir el comunicat conjunt de les famílies.

Inter-SOS va fer la commemoració a la Plaça dels Enamorats de Cornellà de Llobregat, a les 19:00 hores. L'Ajuntament de Cornellà ens fa facilitar l'infraestructura: tarima, megafonia, equip de projecció d'imatges. Roger Pascual va conduir l'acte.

Es va fer un record molt emotiu del 20^è aniversari de la desaparició de Cristina Bergua, amb lectura d'un comunicat de la família.

Es va fer el record dels casos que es van tancar en el període 2016-17, per haver estat trobades les seves restes, i es van projectar les imatges de les persones en recerca mentre es llegia els seus noms i es feia una ofrena de flors. També es van llegir uns poemes, acompanyats de peces musicals.

Al final de l'acte va haver la participació dels Castellers de Cornellà que van aixecar un pilar de quatre.

Van assistir moltes autoritats i representants polítics: Sr. Josep Lluís Trapero, Major del Cos de Mossos d'Esquadra, Sr. Antoni Antolín, Sotscap de la Regió Metropolitana Sud i Sr. Ramón Chao, Inspector en Cap de l'ABP de Cornellà. Sr. Jordi Domènech, Cap de l'Àrea Central d'Investigació-Persones i agents de l'Oficina d'Atenció a les Famílies, de Mossos d'Esquadra.

Es va convidar a la Presidenta del Parlament de Catalunya, que no va poder assistir, però que ens va fer arribar un comunicat de suport.

Va assistir a l'acte, també el Sr. Antoni Balmón, Alcalde de Cornellà.

Es va convidar al Sr. Lluís Tejedor, Alcalde de El Prat, no va poder venir i en representació ens va acompanyar la Sra. Marga García, Regidora d'Acció Social.

Trobades Oficina Atenció als Familiars

El dia 10 de gener es va tenir una reunió amb el Sr. Jordi Domènech, Cap de l'Àrea Central d'Investigació-Persones, per tractar temes sobre la situació dels casos i possibles canvis de recollida de dades en l'aportació de la informació dels familiars en el moment de la denúncia.

El dia 29 de juny, l'equip d'agents adscrits a l'Oficina d'Atenció a les Famílies de Persones Desaparegudes ens va convidar a visitar les instal.lacions del complex Egara de Sabadell. Posteriorment es va tenir una estona de treball i es va acordar agilitzar la comunicació i col.laborar de forma més freqüent. A partir de la trobada, s'ha mantingut una comunicació més àgil i s'ha col.laborat en diversos casos concrets a petició de les famílies.

Canvi de despatx

Al Centre Cívic on tenim la seu social han fet remodelacions. Ara estem al primer pis i ha calgut traslladar el despatx i l'arxiu que estaven a la planta baixa. El canvi es va fer durant el mes de febrer.

Queda pendent despenjar el rètol metacrilitat. Aquest treball ha de ser realitzat per la brigada municipal.

S'han portat a revisar els ordinadors del despatx, i s'ha fet una còpia de seguretat. Els aparells antics s'han portat a la deixalleria.

Canvis en casos de famílies que recolza l'associació i casos atesos - Altes i baixes

S'han atès més de 30 trucades de familiars que han demanat orientació, de les quals 8 corresponent a casos de menors. També s'ha atès a una família francesa que està en recerca del seu fill desaparegut a Barcelona fa més de 10 anys.

No hi ha hagut altes ni baixes.

Renovació material de difusió

S'ha revisat el material de difusió de l'associació: díptics, targetes, i bolígrafs. Es farà una nova edició el proper any amb els canvis pertinents, segons la normativa vigent i la idoneïtat de la seva utilització. Caldrà incloure una partida econòmica al pressupost de 2018.

Vodafone – Géminis - Sierra Capital

Des de fa un temps, ens truquen de l'empresa Géminis – Sierra Capital per reclamar el pagament d'un rebut d'un número de telèfon que no hem tingut mai, i que correspon a una adreça del Prat de Llobregat, on no hem tingut mai cap oficina. He preguntat a tots els presidents anteriors i hem preguntat a l'ajuntament, si en algun moment havíem tingut unes dependències en l'adreça que ens indiquen i la resposta ha estat negativa.

Hem rebut una comunicació escrita, amb data 24 de novembre de 2017 on ens reclamen 76,93 €, però no ens indiquen, per escrit, ni el número que correspon al servei, ni l'adreça que ens han comunicat en les comunicacions telefòniques. Ens amenacen en embargar aquests diners del compte d'Inter-SOS.

Hem fet gestions per veure si alguna organització de defensa dels consumidors ens pot ajudar i ens han dit que com que som una associació necessitem un advocat.

Anirem als Jutjats del Prat i sollicitarem l'ajuda d'un advocat d'ofici.

Preparació 20^è aniversari

En la reunió de socis del dia 21 d'octubre es va proposar fer un acte de commemoració de la fundació d'Inter-SOS, el dia 10 de març a les 18:00 hores al Centre Cívic on tenim la seu de l'associació. Es va proposar als associats que aportessin la seva col.laboració.

Es va enviar la proposta següent que està dins de l'acta de la reunió, conjuntament amb la carta que també s'adjunta, durant el mes de novembre.

Para realizar la conmemoración necesitamos la participación de todas las familias, puesto que quisieramos que todas las personas que estamos esperando, es decir, todas las personas ausentes que estamos preguntándonos donde están, estuvieran presentes en una exposición a través de un lenguaje simbólico. Para ello, os proponemos aportar una imagen que puede ser la fotografía de un paisaje, de un lugar entrañable, de un objeto, de una experiencia, una postal, que os recuerde al familiar que estamos esperando. Debe ser, como máximo, en una medida de DIN-A4, pensando que pondremos un marco de 2,50 cm alrededor. También, dispondremos del espacio de un DIN-A4, para escribir un texto relacionado con la imagen o no, como queráis. Puede ser, un texto literario, en prosa o poesía, una canción, una

frase que decía a menudo, un escrito de la familia, como una carta que se le dirige durante la espera.

Con este material haremos una exposición a la que llamaremos ABSÈNCIA (AUSENCIA) Puesto que el sentimiento de ausencia es el motor que nos impulsa a seguir buscando a nuestros familiares.

También os proponemos que nos enviéis una propuesta para poner una música. Puesto que en la exposición pondremos un ordenador, desde el que se podrá consultar la web de Inter-SOS y ver como están los casos de los asociados y esto permite seleccionar una música y ponerla como ambientación de la sala. La música también nos sugiere vivencias compartidas con nuestros familiares.

Toda la exposición tendrá un carácter simbólico. En un espacio se pondrá una información breve de la asociación así como la lista de los nombres de las personas que estamos esperando. Por lo tanto, sugerimos que las imágenes y los escritos sean hechos desde el ANONIMATO, porque probablemente, cuando tengamos expuestas las aportaciones de cada familia, veremos que algunas propuestas tienen coincidencias y que pueden ser significativas para muchos casos por lo que desde la singularidad podemos llevar a ampliar la mirada hacia una visión compartida.

Queridas familias,

Tal como os anunciamos en el orden del día de la reunión de socios, queremos conmemorar el 20 aniversario de la fundación de Inter-SOS en el próximo año.

Para ello, solicitamos vuestra participación, y por este motivo, os enviamos el acta de la reunión donde se acordaron los actos a realizar que tendrán lugar en el Prat de Llobregat el día 10 de marzo.

Para poder realizar la exposición que se detalla en el acta, es muy importante vuestra participación. Dentro de unos días nos pondremos en contacto con todas las familias para facilitar el envío de vuestras aportaciones. Pueden hacerse llegar a la Asociación por medio del correo postal, o bien por correo electrónico. Si tenéis dudas sobre la finalidad de la exposición o si veis que el enfoque no se acuerda con vuestra intención o voluntad, podéis comunicárnoslo con toda franqueza, personalmente, cuando hablemos por teléfono, o bien, nos podéis enviar vuestras opiniones a través del correo electrónico info.intersos@gmail.com.

Agradecemos vuestra participación. La idea es crear un espacio compartido, donde recordar a nuestros familiares y hacer extensivo nuestro deseo de mejorar las

búsquedas para resolver los casos lo antes posible. Se enviará el programa del encuentro en los primeros meses de 2018.

Per portar a terme la proposta hem rebut l'orientació del Taller de Pensament Contemporani (TPK) de l' Hospitalet de Llobregat, que ens han ajudat a sintetitzar la idea inicial i ens han donat criteris per fer el disseny i la impressió del material que aportin les famílies.

Cursos de formació i xerrades

El dia 4 de maig, Montserrat Torruella, de va assistir a un taller d'indicadors del procés de desenvolupament de la malaltia de l'Alzheimer, a la Universitat de Vic,

El dia 7 de juliol, Montserrat Torruella va assistir a la xerrada «La importància de l'associacionisme» al Citilab de Cornellà a les 18:30 hores

Els dies 12 i 13 de juliol, Montserrat Torruella va assistir al taller «Coaching de vida», organitzat per la Fundació Pere Tarrés a les dependències de Can Balsach de Sabadell, de 18:00 a 21:00 hores.

També va assistir a la xerrada «Prenent el pols al futur» de l'Observatori Social, realitzada el 17 d'octubre a Caixa Fòrum, de 19:00 a 21:00 hores.

Durant el mes d'octubre, Montserrat Torruella va assistir a quatre sessions de formació de noves tecnologies i eines de comunicació organitzades per l'Ajuntament de el Prat de Llobregat, a l'espai de Les Moreres.

El dia 15 de novembre, Montserrat Torruella va assistir a la jornada organitzada per Servei Socials sobre «Model d'atenció comunitària», que es va fer a l'Auditori Imagina Mediapro, Avinguda Diagonal, 117 de Barcelona

Aprovació de la Memòria d'activitats

La Memòria d'activitats de l'any 2017 es presenta a l'assemblea d'associats i s'apropa. Seguidament la Junta la signa a fi de poder-la presentar i fer els tràmits pertinents al Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

El Prat de Llobregat, 3 de Febrer de 2018

Presidenta
Montserrat Torruella Ventura

Secretari,
Roger Pascual Marjanet

Tresorera,
Paola Ferrara Tormo

Vocal,
Luisa Vera Martínez

Plaça del Pi, 3er 2a
08002 - Barcelona

17:00 De novela y de carne y hueso
JAM SESSION

18:00 La investigación Privada en el
siglo XIX. José Luis Ibáñez Ridao

19:30 Networking and relaxing cup of ...

CCCB
Centre
de Cultura
Contemporània
de Barcelona

9:30 Inicio del congreso

10:00 Investigación en Aduanas

Carlos Daniel Gavilanes. Vigilancia Aduanera.
Agencia Tributaria

11:30 Compliance y los detectives privados.

JAM SESSION Eligio Landín, Alex Garberí, Enrique
de Madrid, David Sanmartín

12:45 Blanqueo de Capitales (UDEF)

Juan A. Pablo Yubero - Jefe de la Sección
Económico-Fiscal y Blanqueo de Capitales. CNP

14: 00 Comida

16:00 Investigación Desapariciones

JAM SESSION . Inter-sos, FCSE, Sergi Arias.

17:30 El emmental es un queso Watson

Mercè Martí Arolas

CCCB
Centre
de Cultura
Contemporània
de Barcelona

9:30 back to the future #Detective.

José Luis Ibáñez Ridao y Oscar Rosa

**11:00 Secuestros Virtuales, extorsiones y
amenazas a las marcas.**

Enric Martínez. Jefe de la unidad central de
secuestros y extorsiones. CME

12:30 de 0 a ninja en GET Digital #GETninja

Enrique Arranz

14:00 Fin del congreso

21:00 Nit del Detectiu
Carrer de Sant Antoni Maria
Claret, 167 (Barcelona). Recinte
Modernista de Sant Pau.

JORNADA Desaparecidos: Soluciones y Esperanza de Futuro

INICE

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA
DE MADRID

